

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Gabriela Favu
Ana Nicoleta Danciu
Ionelia Țițirigă
Daniela Lupiș

**MANUAL
PENTRU
CLASA
A II-A**

RELIGIE

Cultul ortodox

CORINT
EDUCAȚIONAL

SEMESTRUL AL II-LEA

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Gabriela Favu
Ana Nicoleta Danciu
Ionelia Țițirigă
Daniela Lupiș

MANUAL
PENTRU
CLASA
A II-A

RELIGIE

Cultul ortodox

SEMESTRUL AL II-LEA

CORINT
EDUCAȚIONAL

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației și Cercetării Științifice.

Manualul școlar a fost aprobat prin Ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 5041 din 25.08.2015, în urma evaluării, și este realizat în conformitate cu programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 3418 din 19.03.2013.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând cu anul școlar 2015–2016.

Inspectoratul școlar

Școala / Colegiul / Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

*Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: **nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.**

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Manualul a primit avizul Patriarhiei Române prin adresa nr. 6880 din 25.08.2015.

116.111 - numărul de telefon european de asistență pentru copii

Date despre autoare:

Gabriela Favu, profesor gradul didactic I, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Cluj-Napoca, autoare de manuale școlare.

Ana Nicoleta Danciu, profesor gradul didactic I, Colegiul Național Pedagogic „Ștefan Velovan” din Craiova, autoare a mai multor lucrări didactice de specialitate.

Ionelia Țițirigă, profesor gradul didactic I, Colegiul Național „Carol I” din Craiova, autoare a unor lucrări pedagogice și teologice.

Daniela Lupiș, profesor gradul didactic I, Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Iași.

Referenți:

Arhim. conf. univ. **Teofil Tia**, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca.

Pr. **Sidon Marian**, profesor gradul didactic I, inspector de specialitate, ISJ Cluj.

Redactare: **Mirella Acsente**

Tehnoredactare computerizată: **Lorena Ionică**

Design copertă: **Dan Mihalache**

Ilustrații: **Corina Petre, Margareta Irina Udrescu, Irina Diugan**

Descrierea CIP se găsește la Biblioteca Națională a României

ISBN (general) 978-606-8668-93-2

ISBN (semestrul II) 978-606-8668-95-6

Pentru comenzi și informații, contactați:

GRUPUL EDITORIAL CORINT

Departamentul de Vânzări

Str. Mihai Eminescu nr. 54A, sector 1, București,
cod poștal 010517. Tel./Fax: 021.319.47.97; 021.319.48.20

Depozit

Calea Plevnei nr. 145, sector 6, București,
cod poștal 060012. Tel.: 021.310.15.30

E-mail: vanzari@edituracorint.ro

Magazin virtual: www.grupulcorint.ro

RUGĂCIUNI

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.

Nădejdea mea este Tatăl,
scăparea mea este Fiul,
acoperământul meu este Duhul Sfânt,
Treime Sfântă, slavă Ție!

Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te,
cea ce ești plină de dar, Marie, Domnul este cu tine!

Binecuvântată ești tu între femei și
binecuvântat este rodul pântecelui tău,
că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre!

*Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh
și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.*

RUGĂCIUNE PENTRU PĂRINȚI

Doamne, cât este de bine,
Când e mama lângă mine!
Doamne, cât este de rău,
Când nu-l văd pe tatăl meu!

Tata, mama, mă iubesc
Și de mine se-ngrijesc;
Ține-i, Doamne, Îndurate,
La mulți ani, cu sănătate!

Doamne, ține-i fericiți
Pe părinții mei iubiți,
Să mă poată crește bine,
Să se bucure de mine!

Amin!

III

Viața creștinului împreună cu semenii

OAMENII
ÎȘI ARATĂ IUBIREA
UNII FAȚĂ DE ALȚII

În paginile care urmează, vei afla
că iubirea dintre oameni se arată prin
ajutorul oferit, prin recunoștința pentru
cele primite și prin iertarea celor
care greșesc.

ÎNTREBĂRI

- Când simți nevoia de a cere un sfat?
- De unde mai poți primi învățături bune, în afară de școală?
- Ai avut ocazia vreodată să oferi un sfat?

Sfântul Ioan Gură de Aur

VOCABULAR

- **înțelept** = om care înțelege și judecă drept; om stăpân pe sine însuși.

Oferirea de sfaturi și învățături

Cele mai bune învățături și sfaturi le găsim în Sfânta Scriptură, mai ales în cuvintele Mântuitorului.

Domnul nostru Iisus Hristos a fost un exemplu de iubire pentru toți. El i-a învățat pe oameni să fie buni, blânzi, răbdători, să se roage, să se ajute și să se iubească unii pe alții.

Sfaturi bune primim și de la părinții, preoții și învățătorii noștri. Ei doresc să creștem frumos, de aceea ne oferă experiența lor, sub formă de învățături.

Cine ascultă de sfaturile și învățăturile primite, ajunge înțelept.

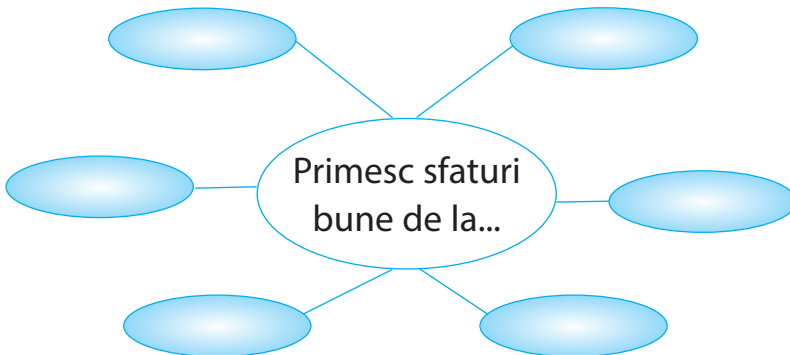
DE REȚINUT

Domnul nostru Iisus Hristos, preoții, părinții și învățătorii noștri ne dau cele mai bune sfaturi și învățături.

EXERCIȚII

- 1 Privește cu atenție imaginile alăturate. De la cine primesc învățături copiii? Spune despre ce crezi că învață aceștia.
- 2 Identifică în textul lecției răspunsurile corecte la următoarele întrebări:
 - De ce avem nevoie de sfaturi și învățături?
 - De la cine primim sfaturi și învățături?
 - Cui am putea să oferim, la rândul nostru, sfaturi?
- 3 Citește următoarele învățături pe care ni le-a dat Domnul nostru Iisus Hristos. Spune la ce se referă acestea. Dă un exemplu de situație în care poți să le aplici:
 - *Toate câte voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor.*
 - *Iertați pe cei care au greșit.*
- 4 Copiază pe caiet și completează schema de mai jos:

APLICAȚII

Am răcit!

1 Cui să ceri un sfat?

În steluțele alăturate au fost descrise diferite situații în care ai putea avea nevoie de ajutor.

Cui ar fi potrivit să ceri sfaturi pentru a depăși aceste dificultăți? Scrie pe caiet denumirea profesiei acestor persoane.

Am o temă
dificilă!

2 Sfatul potrivit (activitate pe grupe)

Formați grupe de câte trei sau patru elevi. Scrieți un sfat pe care doriți să îl dați unuia dintre copiii din enunțurile de mai jos. Discutați între voi despre experiențele asemănătoare prin care ați trecut. Sfatul vostru va fi însoțit de exemplul unei întâmplări pe care ați trăit-o.

Aș vrea
să cânt în
biserica!

1. Colegul meu nu ascultă de părinții lui.
2. Colega mea este invidioasă că sora ei are o rochie nouă.
3. Verișorul meu minte atunci când strică ceva în casă. El dă vina pe fratele lui.
4. Prietenul meu aleargă pe scări când pleacă de la școală.

Pisica mea
s-a rănit!

3 Citește și reține:

Sfaturile care dau învățătură sunt calea vieții.

(Sfânta Scriptură)

Explică acest îndemn cu ajutorul noilor cunoștințe și răspunzând la următoarele întrebări: Cine are nevoie de sfaturi? Cine poate oferi sfaturi bune? Cum ne ajută în viață sfaturile primite?

LECTURĂ

IISUS LA 12 ANI*

În fiecare an, Iosif, Maica Domnului și Iisus mergeau la Ierusalim, la Templu. Ei călătoreau împreună cu rudele și vecinii din Nazaret. Era un grup mare de călători!

Odată, pe când avea 12 ani, Iisus a rămas în urma celorlalți când au pornit spre casă. Părinții Lui credeau că este cu ceilalți copii. Totuși, pentru că nu îl vedeau, s-au întors la Ierusalim. L-au căutat îngrijorați. Abia în a treia zi L-au găsit: era în Templu și vorbea cu preoții de acolo despre cele sfinte. Aceștia se mirau de priceperea și de răspunsurile Copilului.

Maica Domnului L-a întrebat de ce a făcut așa, iar El i-a răspuns:

– Oare nu știți că în casa Tatălui Meu trebuie să fiu?

Iisus este Fiul lui Dumnezeu.

* Text povestit după Sfânta Scriptură.

VOCABULAR

• **templu** = construcție care era folosită ca loc de rugăciune. Templul de la Ierusalim era considerat casa lui Dumnezeu.

După ce s-a născut, Iisus a fost dus de Sfânta Fecioară Maria și de Dreptul Iosif la *Templul din Ierusalim*. Acolo a fost închinat lui Dumnezeu.

Întâmpinarea Domnului

ÎNTREBĂRI

- De ce este nevoie uneori să ceri sfaturi?
- Cum îi răspunzi cuiva care ți-a dat un sfat bun?
- Cum te-ai aștepta să se poarte cu tine cineva pe care l-ai ajutat?

Sfântul Apostol Petru

VOCABULAR

- **recunoștință** = mulțumire față de cineva care ne-a făcut un bine.

Recunoștința față de cei care ne fac bine

Din Biblie aflăm despre multe întâmplări în care oamenii au fost recunoscători pentru binele primit. De exemplu, se spune că Sfântul Apostol Petru a fost chemat odată într-un orașel. Murise Tavita, o tânără harnică, prietenoasă și milos-tivă. Toți creștinii de acolo vorbeau despre faptele ei bune. Când a ajuns și a văzut durerea celor din casă, Sfântul Petru s-a rugat pentru ajutorul lor. Atât de puternică a fost rugăciunea lui, încât Dumnezeu a înviat-o pe Tavita și i-a bucurat pe toți.

Oamenii recunoscători știu să mulțumească și să aprecieze binefacerile primite de la Dumnezeu sau de la oameni. La rândul lor, ei sunt gata să ajute pe cei care au nevoie de ajutor.

Învierea Tavitei
de către Sfântul Petru

DE REȚINUT

Recunoștința pentru binele primit de la Dumnezeu sau de la oameni se arată prin comportamentul nostru.

EXERCIȚII

- 1 Identifică în textul lecției fragmentul în care se vorbește despre comportarea oamenilor recunoscători. Citește-l cu voce tare.
- 2 Privește icoanele alăturate. Ce crezi că l-au spus Mântuitorului cei care au fost ajutați:
 - femeia al cărei fiu a înviat;
 - oamenii care au mâncat pâinea și peștele;
 - orbul care a început să vadă?
- 3 Alcătuieste o scurtă povestire care să se termine cu propoziția:

*Pentru cel mai mic ajutor,
să fii recunoscător!*

- 4 Cum se numește locul în care oamenii se adună pentru a-și arăta recunoștința față de Dumnezeu? Aranjează literele de mai jos în ordine pentru a găsi răspunsul corect.

B

R

E

C

I

S

I

A

*Învierea fiului
văduvei din Nain*

*Înmulțirea pâinilor
și a peștilor*

Vindecarea orbului

APLICAȚII

FLOARE

RECUNOȘȚINȚA

RARĂ.

ESTE

1 Proverb românesc

Descoperă ordinea corectă a cuvintelor alăturate pentru a obține un proverb. Discutați în clasă despre înțelesul acestuia.

2 Așa da, așa nu...

Analizează situațiile descrise mai jos. Personajele se comportă corect? Tu cum ai proceda?

- Sora mea a primit două portocale de la bunica. A mulțumit și i-a oferit una prietenei sale.
- O mamă l-a ajutat pe fiul ei să își pregătească ghiozdanul. Ajuns la școală, a văzut că a uitat acasă acuarelele. Când s-a întors, a certat-o că nu a fost atentă.
- Un vecin a deschis ușa de la bloc pentru un copil, care ieșea afară cu bicicleta. Acesta a trecut pe lângă el, fără ca măcar să îl salute.

3 Diploma de recunoștință

Fiecare dintre noi are nevoie uneori de un ajutor din partea celor din jur. Arată-ți recunoștința față de cineva care te-a sprijinit, desenând o diplomă după modelul celei alăturate.

Pe diplomă trebuie să scrii următoarele:

„Diplomă de recunoștință”

„Se acordă lui (prenumele și numele), pentru ajutorul dat într-o situație dificilă.

Mulțumesc frumos!

Data,

Semnătura,”

LECTURĂ

VINDECAREA SLUJITORULUI BOLNAV*

Odată, la Domnul nostru Iisus Hristos a venit un sutaș, care avea acasă un slujitor foarte bolnav. Sutașul era un om bun la suflet și milos. El a crezut în Mântuitorul, în puterea Lui de a-i vindeca pe bolnavi. I-a cerut ajutorul astfel:

– Doamne, ajunge un cuvânt al Tău ca să se vindece slujitorul meu.

Văzând credința lui, Domnul nostru Iisus Hristos i-a spus:

– Du-te, fie ție după cum ai crezut!

Chiar în acel moment, slujitorul lui s-a însănătoșit.

- Sutașul este un exemplu de om recunoscător față de munca slujitorului său.

Să arătăm și noi recunoștință prin cuvânt și faptă față de cei care ne fac bine.

* Text povestit după Sfânta Scriptură.

VOCABULAR

• **sutaș** = comandant peste o sută de ostași; centurion.

Sfântul Pantelimon

Sfântul Pantelimon a fost medic. Pentru că se ruga cu credință, unii bolnavi se vindecau chiar și de boli care nu aveau tratament.

ÎNTREBĂRI

- Ce sentimente trăiești atunci când oferi sau primești un ajutor?
- Ai fost vreodată în situația de a ierta pe cineva? Cum te-ai simțit după aceea?
- De ce îți cer oamenii iertare unii altora când greșesc?

*Sfântul Arhidiacon Ștefan,
care se ruga pentru cei ce
îi făceau rău*

VOCABULAR

- **intenționat** = voit, plănit.

Iertarea celor care ne fac rău

Uneori, cineva ne face un rău, fie din greșeală, fie intenționat. Când se întâmplă așa, ne supărăm și am vrea să ni se facă dreptate cât mai repede. Alteori, noi înșine greșim și îi necăjim pe cei din jur. Urmările sunt neplăcute: cearta, încetarea prieteniei sau chiar dorința de răzbunare.

Domnul Iisus Hristos ne învață să îi iertăm pe cei care ne fac vreun rău. Așa a făcut El Însuși când era pe Sfânta Cruce. Mai mult, ne-a spus că cei care sunt iertători primesc mai ușor iertare de la Dumnezeu pentru faptele lor rele.

Pentru a ne împăca mai repede cu oamenii sau cu Dumnezeu, este bine să ne recunoaștem greșeala și să cerem iertare. La rândul nostru, să fim iertători și să căutăm pacea cu toți oamenii.

DE REȚINUT

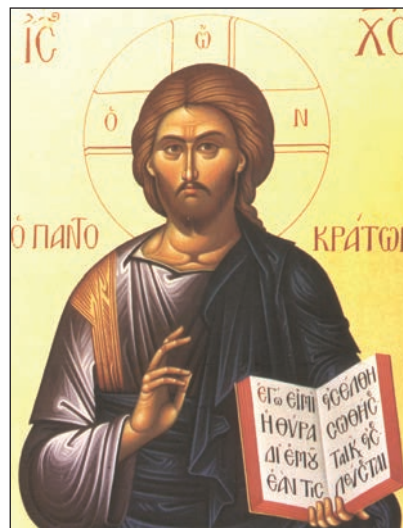
Iertarea înseamnă să nu ai nimic împotriva cuiva care ți-a făcut un rău. Dumnezeu ne iartă cu ușurință greșelile dacă și noi suntem iertători.

EXERCIȚII

- 1 Identifică în textul lecției răspunsul la întrebările următoare: **a.** Ce este iertarea?; **b.** De ce este bine să ne împăcăm repede cu oamenii și cu Dumnezeu?; **c.** Ce primesc oamenii iertători de la Dumnezeu?
- 2 Citește enunțul scris sub icoana alăturată și precizează care este înțelesul acestuia.
- 3 Care dintre următorii copii crezi că vor fi iertați, deși au greșit? Explică oral care este motivul.
 - a. Din grabă, fratele meu a pus în ghiozdan cariocile colegei de bancă. A doua zi, când a observat, și-a cerut scuze și i le-a dat înapoi.
 - b. Un coleg de clasă l-a jignit pe prietenul meu pentru că acesta l-a lovit, fără să vrea, la ora de sport. Colegul nu și-a recunoscut greșeala.
- 4 Completează enunțurile de mai jos, folosind cuvintele: *Dumnezeu, semenii, greșelile*:

Dumnezeu ne iartă ___ și ne arată milă, ca și noi să facem la fel cu cei din jur. Iertarea ne apropie de ___ și de ___ .
- 5 Desenează-ți conturul palmei pe bucăți de hârtie colorată, după modelul alăturat. Pe fiecare hârtie scrie numele cuiva de la care ar trebui să îți ceri iertare și cuvintele TE ROG, IARTĂ-MĂ!, apoi oferă-i această hârtie. Este un prim pas spre împăcare.

„De nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre.”
(Sfânta Scriptură)

„Iertați și veți fi iertați.”
(Sfânta Scriptură)

APLICAȚII

Greșeala

recunoscută

este

pe jumătate

iertată.

1 Bine faci, bine găsești!

Împreună cu un coleg, alcătuiște un dialog despre iertarea cuiva care ți-a făcut rău, astfel încât să se încheie cu zicala:

„Bine faci, bine găsești!”

2 Greșeala recunoscută... (activitate pe grupe)

Formați grupe de trei sau patru elevi. Citiți proverbul de pe coloana alăturată. Explicați înțelesul proverbului. Apoi, citiți următoarea situație și dați exemple de fapte care, pe lângă recunoașterea greșelii, ar ajuta la iertarea ei completă.

„Bunica nu i-a dat voie Luminiței să mai ia încă o bomboană din cutie, ca să îi păstreze și lui Paul câteva. Totuși, când bunica nu era atentă, Luminița a luat toată cutia în camera ei. Când a venit Paul acasă, bunica a văzut că nu mai erau bomboane și s-a supărat pe fetiță...”

**Greșeala
recunoscută:**

**Fapte care să o
împace pe bunica:**

LECTURĂ

PILDA FIULUI RISIPITOR*

Mântuitorul dorea să îi învețe pe oameni despre cât de iertător este Dumnezeu. De aceea, le-a spus *Pilda fiului risipitor*:

Un tată avea doi fii și le-a împărțit într-o zi averea sa. Fiul cel mic s-a hotărât să își ia toată partea din averea sa și să plece departe. Tatăl său era trist.

Tânărul a cheltuit tot ce avea. A ajuns foarte sărac și flămând. Și-a dat seama cât de mult a greșit față de tatăl lui. Atunci s-a întors acasă, pentru a-și cere iertare.

Tatăl său l-a primit cu mare bucurie! L-a iertat, i-a dat haine noi și curate și a pregătit o masă mare, spunând tuturor: „Fiul meu mort a fost și a înviat, pierdut a fost și s-a aflat!”

* Text adaptat după Sfânta Scriptură.

VOCABULAR

- **pildă** = povestire cu tâlc;
- **risipitor** = cheltuitor.

RUGĂCIUNE

Doamne, îmi cer iertare pentru tot ce am greșit față de Tine și față de semenii mei, cu gândul, cu vorba sau cu fapta.

*„De câte ori cazi, ridică-te!”
(Sfânta Tradiție)*

ÎNTREBĂRI

- Ce înseamnă să ierți pe cineva?
- Ce simți când ierți pe cineva?
- Ai ierta mai repede pe cineva care te-a supărat dacă ai afla că este bolnav? De ce?

Vindecarea slăbănogului

VOCABULAR

- **incurabil** = care nu se poate vindeca.

Ajutorul dat celor bolnavi

Oamenii se pot îmbolnăvi din diferite cauze. Unele boli sunt ușor de tratat. Altele, însă, pot fi incurabile, îndelungate sau dureroase. De aceea, bolnavii au nevoie de multă atenție din partea celor din jurul lor.

Când cineva se îmbolnăvește, se adresează medicului, pentru a afla cum se poate însănătoși. Creștinii își amintesc, însă, și de Mântuitorul, Care a vindecat mulți oameni, și îi cer ajutorul.

Suferința celor bolnavi ne face să le arătăm dragoste și înțelegere. Ei trebuie ajutați să urmeze tratamentul dat de medic și trebuie feriți de orice supărare.

Când ne rugăm pentru bolnavi, Dumnezeu le dăruiește răbdare, încredere și vindecare.

DE REȚINUT

Ajutorul pe care copiii îl pot oferi celor bolnavi este acela de a arăta iubire față de ei: a-i vizita, a-i încuraja, a se ruga pentru însănătoșirea lor și a nu-i supăra cu nimic.

EXERCIȚII

- 1 Identifică în textul lecției acele fapte bune prin care poți ajuta pe cineva bolnav.
- 2 Privește icoanele din coloana alăturată și răspunde la următoarele întrebări:
 - Pe cine a vindecat Domnul nostru Iisus Hristos?
 - Cine l-a cerut Mântuitorului să îi vindece pe cei bolnavi?
- 3 Citește textul biblic de mai jos. Scrie pe caiet un enunț în care să menționezi cui trebuie să ceară ajutor bolnavii.

Fiule! În boala ta nu fi nebăgător de seamă; ci te roagă Domnului și El te va vindeca. [...] Doctorului dă-i loc, că și pe el l-a făcut Domnul și să nu se depărteze de la tine, că și de el ai trebuință. (Sfânta Scriptură)

- 4 Spune cum ai proceda în situația următoare și explică de ce faci așa:

Un coleg din clasa ta a lipsit un timp de la școală, pentru că a fost bolnav. El te roagă să îl ajuți să își facă temele într-o după-amiază. De obicei, în timpul acela te joci pe calculator. Îl vei ajuta la teme?

- 5 Alcătuieste o scurtă rugăciune către Dumnezeu pentru bolnavi. Ce crezi că ar trebui să ceri, pe lângă vindecarea bolii?

Vindecarea slugii sutașului

Vindecarea a doi orbi

Vindecarea slăbănogului de la scăldătoarea Vitezda

APLICAȚII

ATENȚIE

PROTECȚIE

GRIJĂ

SPRIJIN

BUNĂTATE

VIGILENȚĂ

AJUTOR

BLÂNDEȚE

1 *Domnul Iisus Hristos îi vindecă pe oameni*

Citește cu atenție și apoi asociază oral fiecare text biblic din coloana A cu enunțul potrivit din coloana B:

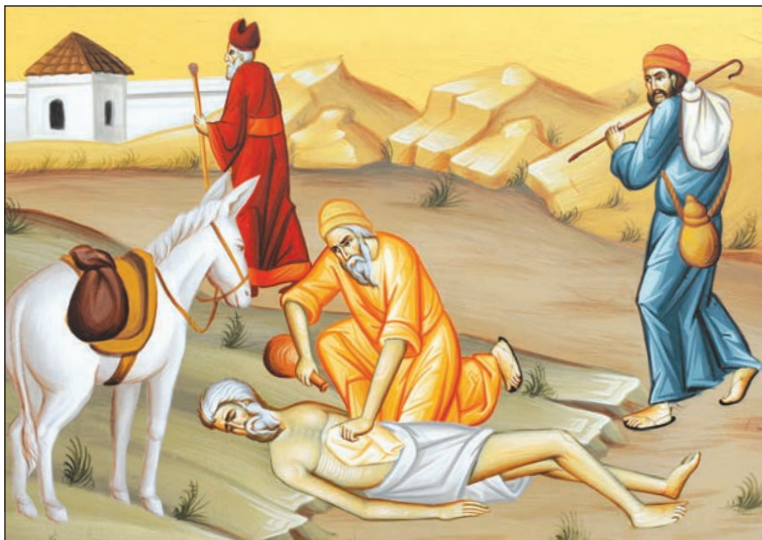
A	B
<i>Și ieșind, a văzut mulțime mare și I S-a făcut milă de ei și a vindecat pe bolnavii lor.</i>	El punea mâinile peste cei bolnavi.
<i>Toți câți aveau bolnavi de felurite boli îi aduceau la El; iar El, punându-și mâinile pe fiecare dintre ei, îi făcea sănătoși.</i>	El făcea vindecările din iubire și milă față de cei bolnavi.
<i>Toată mulțimea căuta să se atingă de El, că putere ieșea din El și îi vindeca pe toți.</i>	El vindeca în numele Său, cu puterea Lui de Dumnezeu.

2 *Medicamente... pentru suflet*

Grupează câte o jumătate galbenă și una roz, astfel încât cuvintele scrise în acestea să aibă același înțeles. Vei obține „medicamente” benefice pentru sufletul celor bolnavi.

Alcătuiește câte un enunț despre comportamentul față de aceștia, folosind câte un cuvânt din fiecare pereche.

LECTURĂ

PILDA SAMARINEANULUI MILOSTIV*

Domnul nostru Iisus Hristos a povestit pilda aceasta:

Un călător mergea de la Ierusalim către un alt oraș, Ierihon. Pe drum a fost prins de tâlhari. Aceștia, după ce i-au furat tot ce avea, l-au rănit și l-au lăsat la marginea drumului. Abia mai respira!

Pe lângă el au trecut doi slujitori ai Templului, dar niciunul nu l-a ajutat. Alt om, care era samarinean, s-a oprit. I-a fost milă de omul acela! I-a curățat rănilor, l-a suit pe asinul lui și apoi l-a dus la o casă de oaspeți. A stat cu el un timp, apoi i-a dat gazdei bani ca să îl îngrijească în continuare. I-a promis că, dacă va cheltui mai mult, îi va plăti diferența când se va întoarce.

* Text adaptat după Sfânta Scriptură.

VOCABULAR

- **samarinean** = om care locuiește în Samaria. Samarinenii erau disprețuiți în poporul evreu.

*Sfinții doctori fără de arginți
Cosma și Damian*

Acești sfinți îi vindeau pe oamenii săraci fără să primească plată. De aceea, se aseamănă cu samarineanul milostiv.

ÎNTREBĂRI

- Cum pot copiii să îi ajute pe oamenii bolnavi?
- Cum ți-ai dori să te ajute prietenii tăi atunci când stai în casă din cauza unei boli?

*Sfinții Trei Ierarhi:
Vasile, Grigorie și Ioan – exemple
de prietenie sinceră*

SĂ EXPLICĂM!

- **imobilizat** = care nu se mai poate mișca.

Ajutorul dat celor singuri

Unii dintre semenii noștri pot ajunge să fie singuri: bătrâni care au copiii plecați în locuri îndepărtate, copii care nu au părinții alături, străini care nu cunosc pe nimeni. Tot așa pot fi și cei care, pentru o perioadă, sunt imobilizați din cauza unei boli.

Singurătatea aduce tristețe și descurajare. Chiar dacă nu spun, oamenii au nevoie de atenția și prietenia celor din jur. De aceea, sprijinul primit de cei însingurați îi bucură și îi întărește când le este mai greu.

O familie unită, o prietenie sinceră, înțelegerea între colegi risipesc singurătatea. De asemenea, rugăciunea în comun ne unește cu semenii și cu sfinții. În biserică suntem alături de Dumnezeu.

DE REȚINUT

Copiii îi pot ajuta pe cei singuri astfel: îi vizitează pe bătrâni, sunt prietenoși cu alți copii care nu au părinții lângă ei, se comportă frumos cu cei străini.

EXERCIȚII

1 Identifică în textul lecției exemple de persoane care se pot simți singure. Amintește-ți dacă știi pe cineva care este într-o astfel de situație. Cum poți ajuta?

2 Asociază oral persoanele din coloana A cu modalitățile de ajutorare potrivite din coloana B.

A

Orfan
Bătrân
Bolnav
Străin

B

Mă port cu ospitalitate.
Îl încurajez, îi citesc ceva.
Îl invit la mine acasă.
Îl vizitez, îi ascult sfaturile.

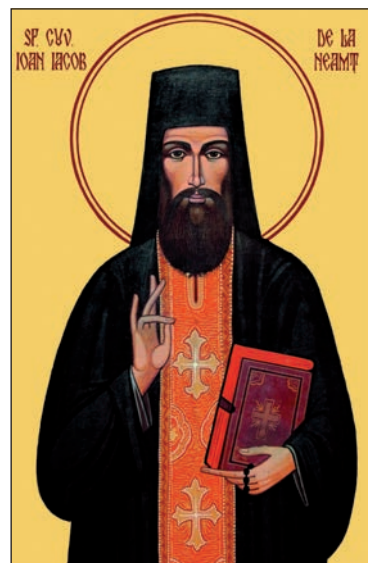
3 Privește icoanele alăturate. Alcătuieste câte o scurtă rugăciune către cei doi sfinți. Identifică în textul lecției exemple de fapte prin care pot fi ajutați cei care se simt singuri.

4 Citește enunțurile de mai jos și spune care fapte crezi că pot face ca o familie să fie unită:

- ajutorul la treburile casei;
- cearta între frați;
- rugăciunile părinților pentru copii;
- secretele ținute de copii față de părinți;
- sinceritatea;
- ascultarea de părinți;
- urmarea sfaturilor bune.

*Sfântul Ioan Rusul,
care a trăit printre străini.*

*Sfântul Ioan Iacob de la Neamț,
care a rămas orfan
după război.*

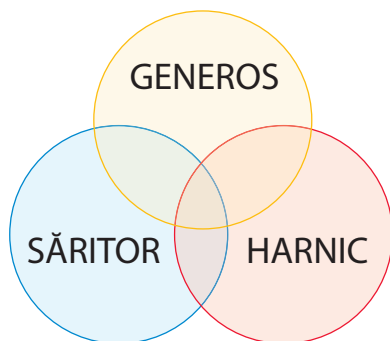

APLICAȚII

Prietenul la nevoie
se cunoaște!

Pe cei bătrâni, ca pe niște
părinți să-i cinstești!

Printre străini,
nici primăvara
nu-i frumoasă!

1 **Să alungăm singurătatea! (activitate pe grupe)**

Organizați-vă pe grupe de câte patru elevi. Citiți cu atenție cele trei proverbe alăturate, despre prieteni, despre bătrâni și despre a fi străin. Alegeți pentru grupa voastră una dintre situațiile următoare, asociați proverbul potrivit și spuneți două moduri în care puteți să-i ajutați pe cei singuri:

- *Noul coleg nu știe în ce bancă să stea.*
- *Prietenul tău nu a înțeles lecția nouă.*
- *Bunicul vecinului tău a plecat la azil.*
- *Colegul venit din Spania plânge în pauză. Nimeni nu știe de ce.*

2 **Spune trei lucruri bune despre...**

Gândește-te la un coleg de clasă care nu stă de obicei lângă tine în bancă. Scrie trei calități pe care le are (într-o schemă ca cea alăturată), apoi spune-le și colegilor tăi. Întreabă-i la ce coleg s-au gândit ei. La sfârșit, spune ce ai învățat din acest exercițiu.

3 **Suntem copii prietenoși! (propunere de activitate caritabilă)**

Împreună cu profesorii voștri, organizați o vizită la un orfelinat, pentru a vă petrece un timp în compania copiilor de acolo: să vă jucați cu ei și să aflați despre felul cum trăiesc.

LECTURĂ

ÎNVIEREA FIULUI VĂDUVEI DIN NAIN*

Într-o zi, Domnul nostru Iisus Hristos Se îndreptă spre o cetate numită Nain. Îl urmau ucenicii Săi, dar și mulți oameni care doreau să Îi asculte învățăturile.

Când au ajuns acolo, din cetate ieșea un grup de oameni foarte triști. Duceau spre mormânt pe un tânăr care murise. Mama lui rămăsese singură: era singurul ei copil, iar ea era văduvă. Mulți oameni o însoțeau, încercând să o încurajeze.

Domnului I s-a făcut milă de ea și i-a spus cu blândețe:

– Nu plânge!

Apoi a spus:

– Tinere, ție îți zic, scoală-te!

Iar el a înviat și a început să vorbească.

Cât de mare a fost bucuria mamei sale! Toți L-au lăudat pe Dumnezeu pentru bunătatea și puterea Lui.

* Text adaptat după Sfânta Scriptură.

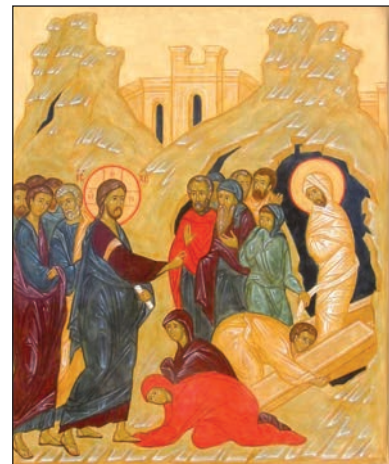
SĂ EXPLICĂM!

- **văduvă** = femeie al cărei soț a murit.
- **cetate** = oraș înconjurat de ziduri.

Învierea fiicei lui Iair

Învierea lui Lazăr

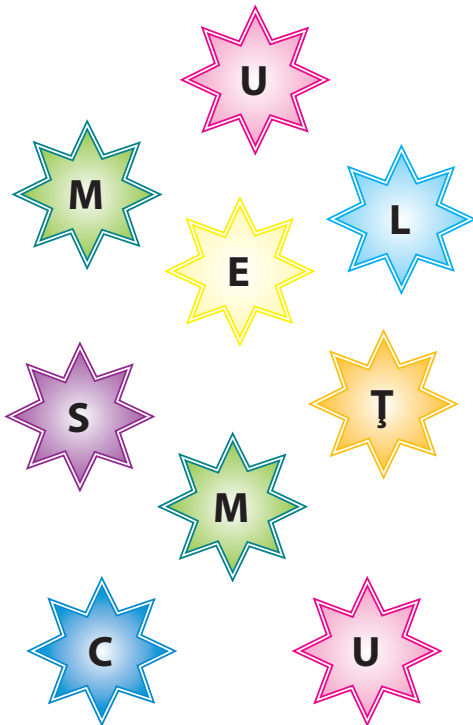
EXERCIȚII RECAPITULATIVE

CÂT

ÎNVAȚĂ.

TRĂIEȘTE,

OMUL

1 În figura alăturată este ascuns un proverb românesc. Îl poți descoperi dacă citești cuvintele începând cu dreptunghiul cel mai mic, până la cel mai mare.

Ce înțeles are acest proverb?

2 Citește cu atenție afirmațiile următoare și spune dacă sunt adevărate sau false:

- Avem nevoie de sfaturi bune pentru a deveni înțelepți.
- Numai cineva fără școală cere sfaturi.
- Cele mai bune sfaturi și învățături sunt în Sfânta Scriptură.
- Putem să dăm sfaturi despre orice suntem întrebați.

3 Steluțele colorate cuprind câte o literă din cel mai frumos cuvânt care exprimă recunoștința. Descoperă cuvântul și dă trei exemple de situații când este bine să îl folosești.

4 Spune cuvintele care completează fiecare dintre proverbele de mai jos:

Pentru cel mai mic ajutor, să fii

Greșeala recunoscută este pe jumătate

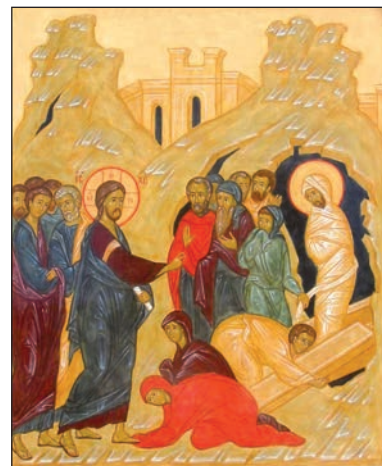
Bine faci, bine

... la nevoie se cunoaște!

Printre ..., nici primăvara nu-i frumoasă!

5] Citește enunțurile de mai jos. Modifică-le, astfel încât să exprime felul cum ar trebui să ne comportăm față de cei bolnavi.

- a. Sora mea mai mică a răcit. Eu o cert pentru că acum trebuie să stăm în casă amândoi.
- b. Pe bunica o dor picioarele, așa că pot alerga cât vreau, căci nu mă ajunge.
- c. Colegul meu este bolnav. Astăzi stau singur în bancă.
- d. Mama este supărată pentru că bunicul stă de o săptămână la spital. Eu aș vrea ca ea să meargă cu mine la parcul de distracții.

6] Privește icoanele alăturate. Spune ce reprezintă fiecare dintre ele.

Cum i-a ajutat Domnul nostru Iisus Hristos pe cei bolnavi sau singuri?

7] Modifică, oral, enunțurile de mai jos, astfel încât să descrie comportamente frumoase față de cei singuri.

- Când merg acasă la bunicul, sunt *neastâmpărat*.
- În același bloc stă un băiat din Spania. Eu *râd de el* pentru că nu vorbește bine limba română.
- Cu un etaj mai sus stă un coleg orfan, dar *îl ocolesc* cât pot de mult.

EVALUAREA CUNOȘTIȚELOR

- **Foarte bine** – 3 răspunsuri corecte;
- **Bine** – 2 răspunsuri corecte;
- **Suficient** – 1 răspuns corect.

- **Foarte bine** – 5 cuvinte corect folosite;
- **Bine** – 4 cuvinte corect folosite;
- **Suficient** – mai puțin de 4 cuvinte corect folosite.

- **Foarte bine** – 3 asocieri corecte;
- **Bine** – 2 asocieri corecte;
- **Suficient** – 1 asociere corectă.

1 Scrie pe caiet trei sfaturi sau învățături pe care le poți oferi următorilor colegi:

- a. Colegului care nu udă plantele.
- b. Colegei care nu i-a spus mamei sale ce calificativ a primit la test.
- c. Colegului care a spart un geam cu mingea.

2 Copiază pe caiet și completează spațiile libere cu următoarele cuvinte: *samarineanul, milă, bolnav, singur, prietenie*.

Când colegul meu de bancă a fost , mie mi s-a făcut Eu știam că la spital este mai mult, așa că am rugat-o pe mama să mă ducă până acolo, în vizită. Eu am avut ca exemplu pilda cu milostiv. Prin gestul meu, am legat o adevărată.

3 Asociază cuvintele din coloana A cu explicațiile corespunzătoare din coloana B:

A	B
înțelept	cel care știe să mulțumească
recunoscător	cel care nu mai ține minte greșelile altora
iertător	cel care înțelege și judecă drept

IV

Marile sărbători creștine

TRADIȚII RELIGIOASE ȘI POPULARE

În paginile care urmează, vei descoperi cele mai frumoase tradiții și obiceiuri legate de marile sărbători creștine și vei învăța cum să te porți cu prilejul acestor sărbători, atât în familie, cât și în relațiile cu ceilalți.

ÎNTREBĂRI

- Ce sărbătoresc creștinii de Crăciun?
- De ce se cântă colinde de Crăciun?

Icoana Nașterii Domnului

VOCABULAR

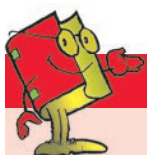
- **ajun** = ziua (zilele) dinaintea unui eveniment.
- **stea** = (aici) obiect din hârtie colorată aranjată în formă de stea cu mai multe raze, care are în mijloc o icoană și se poartă cu ajutorul unui băț lung.
- **a călăuzi** = a conduce pe cineva pe un drum.

Tradiții religioase de Crăciun

În ajunul Crăciunului, preotul merge din casă în casă cu icoana Nașterii Domnului. El vestește tuturor creștinilor apropierea mării sărbători. Tot acum se cântă și colinde. Acestea amintesc de Nașterea Domnului în Betleem, de Maica Domnului, de îngerii și păstorii care L-au văzut pe Pruncul Iisus. Unii copii își fac și câte o stea, pentru a umbla cu aceasta pe la casele credincioșilor. Acest obicei amintește de steaua care a vestit Nașterea Pruncului Iisus și i-a călăuzit pe cei trei magi la locul unde S-a născut Acesta.

În ziua de Crăciun creștinii merg la slujbele speciale, care se țin în toate bisericile.

DE REȚINUT

Cele mai cunoscute tradiții religioase de Crăciun sunt: vizita preotului pe la casele creștinilor cu icoana Nașterii Domnului, vestirea Nașterii Domnului prin colinde și umblatul cu steaua.

EXERCIȚII

- 1 Răspunde oral la următoarele întrebări:
 - a. Cum se pregătesc copiii pentru sărbătoarea Nașterii Domnului?
 - b. De ce vine preotul cu icoana pe la casele creștinilor, în ajunul Crăciunului?
 - c. Ce ne amintesc colindele și steaua?
 - d. Unde merg creștinii în ziua de Crăciun?

- 2 Alcătuește enunțuri cu următoarele perechi de cuvinte, apoi scrie-le în caietul de notițe:

*Crăciun – colinde,
preot – icoană,
stea – îngeri.*

- 3 Precizează oral care dintre propozițiile de mai jos sunt adevărate și care sunt false:
 - a. La Crăciun sărbătorim Învierea Domnului.
 - b. Colindele ne amintesc de momentele petrecute la Nașterea Domnului.
 - c. Preotul vine pe la casele noastre cu icoana Nașterii Domnului în luna septembrie.
 - d. În ziua de Crăciun credincioșii merg la biserică.

- 4 Privește imaginile alăturate și descrie, pe scurt, felul în care sărbătoresc creștinii Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos.

Colindul

Sfintele slujbe

Sfânta Împărtășanie

Masa de Crăciun

APLICAȚII

1 Copiii așteaptă Crăciunul

Înlocuiește imaginile cu denumirile sugerate de ele și transcrie textul:

În Ajun va veni să vestească Nașterea Domnului.

Am învățat și câteva .

În ziua de Crăciun vom merge la .

Acolo ne vom .

2 Felicitare de Crăciun (pentru portofoliu)

Pe o bucată de carton de dimensiunea unei felicitări desenează o stea și colorează-o în interior. Scrie, apoi, în spațiul liber rămas sub stea, o urare către cei dragi, folosind cuvinte ca: *Nașterea Domnului, bucurie, sărbătoare, sănătate.*

3 Surprize de Crăciun

Surprizele plăcute ne bucură. Oferă mici daruri colegilor tăi de clasă: o formă de origami făcută de tine, o felicitare cu o urare frumoasă, sau alt obiect, care să le amintească de sărbătoare și de prietenia ta, ceva care i-ar bucura.

CU STEAUA

- Cu steaua se merge în grup de colindători. Se cântă colinde ca *Steaua sus răsare* sau *Trei crai de la Răsărit*. În timpul colindatului, steaua trebuie să fie mișcată, pentru a suna clopoței prinși în ea.

TREI CRAI DE LA RĂSĂRIT

Trei crai de la Răsărit
Spre stea au călătorit
Și-au mers, după cum
citim,
Până la Ierusalim.
Acolo dac-au ajuns,
Steaua-n nori li s-a
ascuns
Și le-a fost a se plimba
Prin oraș, a întreba:

„Unde S-a născut,
zicând,
Un Crai mare de
curând?”
Iar Irod Împărat
Auzind, s-a tulburat,
Pe crai grabnic
i-a chemat
Și în taină i-a-ntrebat,
Ispitindu-i, vru setos
Ca să-L afle pe Hristos.

STEAUA

Colind popular

Steaua sus răsare
Ca o taină mare,
Steaua strălucește
Și lumii vestește

Că astăzi Curata,
Prea Nevinovata,
Fecioara Maria
Naște pe Mesia.

În țara vestită
Betleem numită,
Magii – cum zăriră
Steaua – și porniră,

Mergând după rază
Pe Hristos să-l vază.
Și dacă porniră,
Îndată-L găsiră.

La Dânsul intrară
Și se închinară,
Luând fiecare
Bucurie mare,

Care bucurie
Și la voi să fie,
De la tinerețe
Pân' la bătrânețe!

ÎNTREBĂRI

- De ce copiilor le place să împodobescă bradul de Crăciun?
- Cum trebuie să se comporte copiii pentru a primi daruri de la Moș Crăciun?

VOCABULAR

- **sorcovă** = rămurică împodobită cu flori de hârtie colorată cu care copiii umblă în dimineața zilei de Anul Nou, rostind urări de sănătate; versurile recitate de cei care urează cu sorcova.
- **smirnă** = substanță care se extrage din scoarța unui copac și care răspândește un miros frumos atunci când arde.

Tradiții populare de Crăciun și de Anul Nou

O tradiție veche de Crăciun este împodobirea bradului. Copiii așteaptă cu emoție să așeze pe ramuri beteala, globurile colorate, instalațiile de lumini și, în vârful bradului, steaua.

În noaptea de ajun a Nașterii Domnului, copiii primesc daruri de la Moș Crăciun. Acest obicei străvechi amintește de darurile aduse de magi Pruncului Iisus. Acestea au fost: aur, smirnă și tămâie.

Seara zilei de 31 decembrie, ajunul Anului Nou, se mai numește și „seara Sfântului Vasile”, sărbătorit de Biserică pe 1 ianuarie.

Și de Anul Nou există vechi obiceiuri populare. Umblatul pe la casele oamenilor cu *Ursul*, *Capra*, *Cerbul*, *Căiuții* sau cu *Plugușorul* sunt doar câteva dintre acestea.

În dimineața Anului Nou copiii merg cu *Sorcova*, dorindu-le celor vizitați sănătate și bucurii.

DE REȚINUT

Cele mai cunoscute tradiții populare de Crăciun sunt: împodobirea bradului și primirea cadourilor de la Moș Crăciun.

De Anul Nou, copiii merg cu *Plugușorul*, iar în primele zile ale anului se umblă cu *Sorcova*.

De asemenea, tinerii păstrează și alte vechi obiceiuri populare, cum ar fi: *Ursul*, *Capra*, *Cerbul*, *Căiuții*.

EXERCIȚII

- 1 Răspunde la următoarele întrebări:
 - a. Care este tradiția de Crăciun așteptată cu emoție de copii?
 - b. Ce obicei amintește de darurile aduse de magi Pruncului Iisus?
 - c. De ce ajunul Anului Nou se mai numește și „seara Sfântului Vasile”?
 - d. Ce urări se fac gazdelor când se merge cu *Sorcova*?
- 2 Precizează care dintre următoarele tradiții și obiceiuri sunt legate de Crăciun și care de Anul Nou:
Sorcova, Capra, Colindul, Împodobirea bradului, Plugușorul, Steaua.
- 3 Alcătuieste enunțuri cu ajutorul cuvintelor:
brad, colinde, daruri, Plugușor, Moș Crăciun.
- 4 Povestește ce tradiții și obiceiuri de Crăciun și de Anul Nou sunt respectate în familia ta. La care dintre ele participi și tu?
- 5 Privește imaginile alăturate. Care dintre obiceiurile populare ilustrate se păstrează în localitatea ta?
Discută împreună cu profesorul de religie sau cu părinții tăi despre cele pe care nu le cunoști.

Urători

„Căiuții”

„Ursul”, „Capra”, „Cerbul”

APLICAȚII

1 Copiii sărbătoresc Crăciunul și Anul Nou

Înlocuiește spațiile libere cu denumirile sugerate de imaginile din stânga paginii și apoi transcrie textul în caiet:

Măine este ajunul _____. Tata a cumpărat un _____ și l-a adus în _____. Eu și cu _____ mea îl vom împodobi. Pentru aceasta, ne trebuie _____ și _____. În vârful bradului așezăm _____ cea aurie. După Crăciun voi repeta _____, pentru că în ajunul Anului Nou voi merge la _____. În primul rând îl voi ura pe _____, pe care îl cheamă Vasile. În prima zi a Anului Nou el își sărbătorește ocrotitorul, pe _____. Așa ne pregătim noi pentru aceste sărbători frumoase!

2 Cum se face o sorcovă

În unele locuri din țara noastră, sorcova folosită în prima zi din noul an se pregătește astfel:

În ziua de 5 decembrie, când îl așteaptă pe Sfântul Nicolae, copiii așază într-un vas cu apă crenguțe de măr, cireș sau prun. Vasul se pune într-un loc unde are lumină și căldură. Până la Anul Nou, crenguțele înfloresc și sunt folosite ca sorcovă.

Alți copii își fac, din hârtie creponată, flori colorate pe care le leagă de un băț învelit în staniol. Când merg cu „Sorcova”, spun versurile pe care le poți citi în stânga paginii.

SORCOVA

Sorcova, vesela,
Să trăiți, să-mbătrâniți,
Ca un păr, ca un măr,
Ca un fir de trandafir,
Tare ca piatra,
lute ca săgeata,
Tare ca fierul,
lute ca oțelul!
La anul și la mulți ani!

CRĂCIUNUL COPIILOR

de Octavian Goga

Dragi copii din țara asta,
Vă mirați voi cum se poate,
Moș Crăciun din cer de-acolo
De le știe toate-toate...

Uite cum, vă spune badea...
Iarna-n noapte pe zăpadă
El trimite câte-un înger
La fereastră să vă vadă...

Îngerii se uită-n casă,
Văd și spun – iar Moșul are
Colo-n cer, la el în tindă,
Pe genunchi o carte mare...

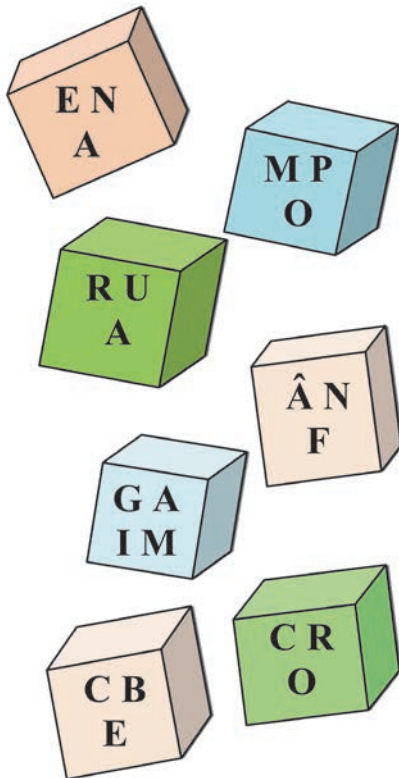
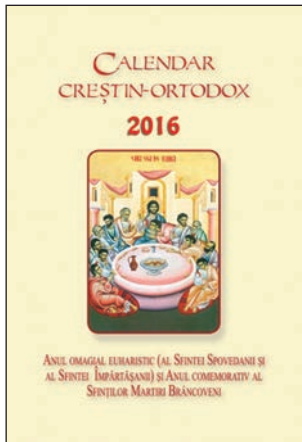
Cu condei de-argint el scrie
Ce copil și ce purtare...
Și de-acolo știe Moșul
Că-i șiret el, lucru mare...

PLUGUȘORUL

Aho, aho,
Copii și frați,
Stați puțin și nu mânați,
Lângă boi v-alăturați
Și cuvântul mi-ascultați!
Măine anul se-nnoiește,
Plugușorul se pornește
Și începe a ura,
Pe la case-a colinda.
Iarna-i grea,
Omătu-i mare,
Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
Pentru brazda de sub
plug.
Ia mai mânați, măi flăcăi,
Și sunați din zurgălăi!
Hăi, Hăi!!!

EXERCIȚII RECAPITULATIVE

1 Agenda unui copil

Un copil a scris într-un tabel sărbătorile religioase din luna decembrie, după cum și le-a amintit. Așază într-un nou tabel datele sărbătorilor în ordinea desfășurării lor în timp.

25	Decembrie	Este Nașterea Domnului. Merg la biserică împreună cu familia mea.
12	Decembrie	Este Sfântul Spiridon, hramul bisericii.
6	Decembrie	Este sărbătoarea Sfântului Nicolae.
5	Decembrie	Îl aștept pe Sfântul Nicolae.
24	Decembrie	Merg cu colindatul. Îl aștept pe Moș Crăciun.

2 Cuvinte potrivite

Asociază afirmațiilor de mai jos cuvintele obținute prin reșezarea corectă a literelor de pe cuburi.

- Este împodobit de Crăciun.
- I-au adus daruri Pruncului Iisus.
- Cântă colinde la biserică.
- Se aprinde în bradul de Crăciun.
- A fost așternut pentru Pruncul Iisus, în iesle.
- A fost adus în dar de unul din cei trei magi.
- Aceasta înfrumusețează peisajul de Crăciun.

3 Ghicitori

Ghicește repede și bine:

a. Sus pe cer s-a arătat
Și pe magi i-a îndreptat
Către locul căutat.
Astăzi încă strălucește
Și din brad ea ne zâmbește.

b. Se aud la orice casă,
Chiar dacă-i iarna geroasă.
Despre-un Prunc născut vorbesc
Și se numesc.

c. Este seara de Ajun,
Când sosește Moș Crăciun.
Ce are el în desagă
Și împarte noaptea-ntreagă?

4 Cine știe?

Care este diferența dintre cele două imagini de mai jos?

4 Darurile lui Moș Crăciun

Moș Crăciun a adus fiecărui membru al unei familii darurile așteptate. Le-a așezat cu grijă lângă brăduțul împodobit, apoi a plecat mai departe, în mare taină, pentru a nu trezi pe nimeni.

Cadourile aduse sunt enumerate în coloana din dreapta. Asociază-le, în coloana din stânga, cu persoana căreia consideri că i-a fost destinat fiecare dintre acestea. Explică, oral, alegerile pe care le-ai făcut:

Bunica	Un joc de șah
Bunicul	O pereche de patine
Mama	O jucărie muzicală
Tata	O căsuță a păpușilor
Băiatul, care este în clasa a II-a	Andrele și fire pentru împletit
Fata, care este la grădiniță	O set de bijuterii frumoase
Copilul nou-născut	Unelte de pescuit

5 Tu ai fost cuminte anul acesta?

Povestește-i lui Moș Crăciun, într-o scurtă scrisoare, o faptă bună pe care ai făcut-o, pentru că lui îi plac foarte mult copiii buni și cuminiți. Spune-i ce dorești să îți aducă, dar gândește-te și la cei din jurul tău.

Cere-i lui Moș Crăciun un cadou potrivit pentru părinții tăi, pentru bunici și pentru copiii alături de care îți petreci timp mai mult.

7) Sunt un copil isteț

Literele și cifrele s-au împrietenit, astfel încât fiecare cifră, din coloana stângă, are ca prietenă o literă. Înlocuiește cifrele cu literele corespunzătoare din casetele de mai jos, iar cuvintele găsite scrie-le în caiet.

2 12 1 4

13 10 12 3 10 16 17

3 10 8 7 9 4

4 1 12 15 12 7

2 5 14 5 1 8 17

9 5 1

11 8 15 6 15 18 10 12

A=1	O=10
B=2	P=11
C=3	R=12
D=4	S=13
E=5	T=14
G=6	U=15
I=7	V=16
L=8	Ă=17
N=9	Ș=18

8) Cuvinte ascunse

Identifică în careul de mai jos, atât pe orizontală, cât și pe verticală, zece cuvinte care consideri că au legătură cu sărbătorile de Crăciun și Anul Nou.

Z	V	O	B	I	C	E	I	T	C
Ă	P	L	U	G	U	Ș	O	R	O
P	R	U	C	O	P	I	I	P	L
A	E	H	U	R	Ă	T	O	R	I
D	O	L	R	V	N	I	K	J	N
Ă	T	X	I	A	R	N	A	Z	D
B	I	S	E	R	I	C	Ă	O	E
A	K	O	D	F	E	J	L	B	T

EVALUAREA CUNOȘTIINȚELOR

Pentru:

- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte;
- **bine** – 2 răspunsuri corecte;
- **suficient** – 1 răspuns corect.

Pentru:

- **foarte bine** – 4 răspunsuri corecte;
- **bine** – 3 răspunsuri corecte;
- **suficient** – mai puțin de 3 răspunsuri corecte.

Pentru:

- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte;
- **bine** – 2 răspunsuri corecte;
- **suficient** – 1 răspuns corect.

1 Alege varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre afirmațiile de mai jos:

- A.** Pe 1 ianuarie este sărbătorit:
- a. Sfântul Vasile cel Mare
 - b. Sfântul Nicolae
 - c. Sfântul Ștefan
- B.** O tradiție religioasă de Crăciun este:
- a. Plugușorul
 - b. Sorcova
 - c. Steaua
- C.** Preotul îi vizitează pe creștini purtând icoana:
- a. Nașterii Maicii Domnului
 - b. Nașterii Domnului
 - c. Nașterii Sfântului Ioan

2 Asociază elementele din coloana stângă cu cele din coloana dreaptă:

A. Ajunul Crăciunului	a. Nașterea Domnului
B. Crăciunul	b. Plugușorul
C. Ajunul Anului Nou	c. Sfântul Vasile
D. Anul Nou	d. Moș Crăciun

3 Din nefericire, unii copii nu se bucură de Crăciun din diverse motive. Formulează propuneri prin care să arăți cum ai putea să-i înveselești și pe ei.

- a. Părinții unei colege lucrează în străinătate și nu pot veni acasă de Crăciun...
- b. Un prieten este la spital de două săptămâni...
- c. Copiii vecinilor au ghetuțele rupte...

COLINDE

VIFLAIME, VIFLAIME

Viflaime, Viflaime,
Cum de n-ai primit în tine
Pe Fecioara Maria
Să nască pe Mesia?

N-ai primit tu, Viflaime,
În casele tale bune,
Să-i dai un pic de sălaș
Celui mai sfânt Copilaș.

N-ai știut tu, Viflaime,
Cu câtă dragoste vine
Cea mai sfântă-ntre fecioare
A Domnului Născătoare.

Pat moale și scutece
I-au dăruit vitele,
Lumină i-a oferit
O stea de la răsărit.

Peștera cea-ntunecoasă
A fost a Domnului casă,
La venirea Sa în lume,
Din vina ta, Viflaime.

VENIȚI ASTĂZI, CREDINCIOȘII

Veniți astăzi, credincioșii,
Să săltăm, să săltăm,
De nașterea lui Hristos
Ne bucurăm.

Veniți cu toți pe Mesia
Să-L vedem, să-L vedem,
Pe Hristos cu umilință
Să-L lăudăm.

Că El astăzi în Viflaim
S-a născut, S-a născut,
Precum au vestit prorocii
De demult.

Din Maria Preacurata
S-a născut, S-a născut,
Mântuirea noastră astăzi
S-a făcut.

Cei trei crai din Răsărit
Au vestit, au vestit,
Aur, smirnă și tămâie
I-au dăruit.

Pace și bună-nvoire
Pe pământ, pe pământ,
Că azi s-a născut în iesle
Domnul Sfânt.

Îngeri și păstori cântare
I-au adus, i-au adus,
Și noi să-i cântăm:
„Mărire întru cei de sus!”

ÎNTREBĂRI

- Care este salutul creștinilor de Înviere?
- În ce perioadă de timp se folosește acest salut?
- Cum se mai numește sărbătoarea Învierii Domnului?

Pelerinaj de Florii

SĂ EXPLICĂM!

- **pelerinaj** = călătorie la mai multe biserici sau alte locuri sfinte.
- **holdă** = lan (de grâu).

Tradiții religioase de Florii, Paști și Rusalii

Tradițiile religioase legate de sărbătoarea Sfințelor Paști încep în zi de sâmbătă, cu ajunul sărbătorii numită „Intrarea Domnului în Ierusalim” sau Floriile. În amintirea acestei zile, în multe localități, creștinii merg în pelerinaj de la o biserică la alta. A doua zi, duminică, de Florii, la sfârșitul slujbei, creștinii primesc ramuri de salcie sfințite. Acestea vor împodobi icoanele lor de acasă.

Cea mai frumoasă tradiție religioasă este primirea Sfintei Lumini de la preot, în noaptea de Paști.

La patruzeci de zile de la Înviere, este sărbătorită Înălțarea Domnului la cer. În această zi sunt pomeniți și eroii neamului, în slujbe speciale.

După cincizeci de zile de la Învierea Domnului sărbătorim Pogorârea Duhului Sfânt sau Rusaliele. Acum se sfințesc crenguțe de tei sau de nuc și se așază la uși, porți și la icoane. La sate se sfințesc și holdele, ca să dea roade bogate.

DE REȚINUT

Cele mai cunoscute tradiții religioase legate de sărbătoarea Învierii Domnului sunt:

- Pelerinajul de Florii și sfințirea ramurilor de salcie;
- Primirea Sfintei Lumini în noaptea de Înviere;
- Sfințirea crenguțelor de tei sau de nuc și a holdei la Rusalii.

EXERCIȚII

- 1 Răspunde la următoarele întrebări:
- Ce tradiție se desfășoară în ajunul Floriilor?
 - Unde așază creștinii ramurile de salcie sfințite?
 - Care este cea mai frumoasă tradiție religioasă de Paști?
 - Pe cine pomenește Biserica în ziua Înălțării Domnului la cer?
 - Ce tradiții se practică de Rusalii?

- 2 Alcătuieste enunțuri cu ajutorul cuvintelor:

*Sfintele Paști, pelerinaj, salcie,
Florii, Rusalii, lumină, creștini.*

- 3 Precizează care dintre enunțurile de mai jos sunt adevărate și care sunt false:
- De Sfintele Paști sărbătorim Intrarea Domnului în Ierusalim.
 - De Florii se sfințesc ramuri de tei sau nuc.
 - În ziua Înălțării Domnului sunt pomeniți toți eroii neamului.
 - În noaptea de Înviere se organizează un pelerinaj.
 - Sărbătoarea Floriilor amintește de Intrarea Domnului în Ierusalim.
 - Înălțarea Domnului la cer a avut loc la patruzeci de zile după Înviere.

*Icoana Intrării Domnului
în Ierusalim*

Icoana Învierii Domnului

*Icoana Pogorării Sfântului Duh
asupra Sfinților Apostoli*

APLICAȚII

Tradiție de Florii

Tradiție de Sfintele Paști

Tradiție de Înălțarea Domnului
la cer

Tradiție de Rusalii

1 Timpul sărbătorilor

Scrive sărbătorile enumerate mai jos în ordinea desfășurării lor în timp: *Învierea Domnului, Rusaliile, Floriile și Înălțarea Domnului.*

Precizează numărul de zile dintre Învierea Domnului și celelalte sărbători.

2 Tradiții religioase

Pe baza cunoștințelor din textul lecției, descrie tradițiile religioase din imaginile alăturate. La care dintre aceste evenimente ai participat până acum?

3 Natura în sărbătoare (pentru portofoliu)

Citește versurile de mai jos și desenează un peisaj inspirat de acestea:

HRISTOS A ÎNVIAT

de Aurelia Pop

Zori de aur, farmec sfânt,
Murmur dulce pe
pământ;

Zvon de sfinte melodii,
Cimitire cu făclii,
Candele cu tămâieri,
Cântece de mângâieri.

Freamăte și șoapte,
Sunete de clopote;
Vioarele pe vâlcele,
Mugurei pe rămurele,

Ghiociei și toporași,
Mielușei și iepurași;
Puișori în pufușori,
Stropi de-argint pe
mâțișori,
Ciripiri de ciocârlii,
Oua roșii la copii;
Și miresme-ncântătoare
De cireși scăldați în floare,
Toate spun cu-adevărat
Că „Hristos a înviat!”

SFÂNTA LUMINĂ

*Biserica Sfântului Mormânt la sărbătoarea
Învierii Domnului*

Una dintre minunile care au loc, în fiecare an, de Paști, este aceea a venirii Sfintei Lumini la Mormântul Sfânt, în care a stat trupul Domnului nostru Iisus Hristos până la Învierea Sa. Mormântul se află în orașul Ierusalim, într-o biserică mare și foarte veche.

În după-amiaza de sâmbătă, când încep sfintele slujbe pentru sărbătoarea de Înviere, mii de credincioși din întreaga lume se adună la această biserică. După ce se încheie rugăciunile, la Sfântul Mormânt se coboară din cer Sfânta Lumină, care aprinde, în chip minunat, candelile din biserică și lumânări ale unor credincioși. Această Lumină poate fi ținută în mână timp de câteva clipe fără a te arde.

Patriarhul din Ierusalim oferă apoi Sfânta Lumină tuturor celor prezenți.

Învierea Domnului

**„Hristos a înviat
din morți, cu
moartea pe moarte
călcând
și celor din morminte
viață dăruindu-le!”**

Slujba Învierii în țara noastră

ÎNTREBĂRI

- De ce se vopsesc ouăle de Paști în culoarea roșie?
- Care este cea mai frumoasă tradiție populară de Paști?

Ouă încondeiate

VOCABULAR

- **încondeiere** = desenarea ouălor de Paști cu ajutorul unui condei sau cu chișița.
- **chișiță** = pensulă sau periuță făcută din păr de animal.

Tradiții populare de Paști

Paștile este sărbătoarea bucuriei, a luminii, a iertării și a iubirii.

Printre cele mai vechi obiceiuri populare legate de Paști este vopsitul ouălor în culoarea roșie. În unele zone ale țării, ouăle se încondeiază. Se desenează pe ouă modele din natură, forme geometrice sau simboluri creștine: crucea, spicul de grâu, ciorchinele de struguri etc. Oul reprezintă mormântul Mântuitorului, iar culoarea roșie, Sângele Său. Prin ciocnirea ouălor în zilele de Paști și rostirea cuvintelor „Hristos a înviat” – „Adevărat a înviat”, mărturisim că mormântul s-a deschis și că Domnul nostru Iisus Hristos a ieșit din el.

În bisericile din unele zone ale țării, la slujba de Înviere se sfințesc „paștile”, adică bucați mici de pâine, stropite cu vin și agheazmă, pe care creștinii le consumă dimineața. În alte regiuni, se sfințesc bucate pregătite de gospodine special pentru zilele de sărbătoare. Printre mâncărurile tradiționale pregătite de Paști sunt: cozonacul, pasca și preparatele din carne de miel.

DE REȚINUT

Cele mai cunoscute tradiții populare de Paști sunt:

- vopsirea sau încondeierea ouălor;
- sfințirea pâinii numite „paști”;
- sfințirea bucatelor specifice: cozonac, pască și preparate din carne de miel.

EXERCIȚII

- 1 Răspunde la următoarele întrebări:
 - a. Care este cel mai cunoscut obicei de Paști?
 - b. Ce simbolizează oul și culoarea roșie în care este vopsit?
 - c. De ce creștinii ciocnesc ouă de Paști?
 - d. Care sunt mâncărurile tradiționale de Paști?

- 2 Alcătuieste enunțuri frumoase cu ajutorul cuvintelor:
obicei, ouă, cozonac, pască, miel.

- 3 Identifică în imaginile din dreapta obiectele (produsele) la care fac referire următoarele enunțuri:
 - a. Reprezintă mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa din morți.
 - b. Are formă rotundă, este umplută cu brânză și stafide, la mijloc se află o cruce din aluat, iar pe margini este împodobită cu aluat împletit.
 - c. Reprezintă Învierea, biruința vieții asupra morții și lumina lui Hristos.

- 4 Desenează pe o coală albă de hârtie un coș cu ouă. Colorează ouăle în culoarea roșie sau decorează-le cu simboluri creștine, ca în imaginea de la pagina 48.

Lumânare aprinsă

Ouă roșii

Pască

APLICAȚII

Sfințirea bucatelor de Paști

Pregătirea ouălor de Paști

Ciocnirea ouălor roșii

Participarea la slujba Învierii

1 Pregătiri pentru sărbătoarea de Paști

Privește imaginile de pe marginile acestor două pagini și descrie ce reprezintă. La care din aceste obiceiuri ai participat și tu?

2 Ghicitoare

Găsește răspunsul corect la următoarea ghicitoare:

Este galbenă, din ceară,
Luminează-n noapte-afară,
Când spre case noi pornim,
Învierea să vestim.

3 Cuvinte ascunse

Identifică în careul de mai jos, pe liniile orizontale și pe cele verticale, 12 cuvinte care au legătură cu sărbătorile de Paști. Alcătuieste un scurt text cu ele.

M	I	E	L	E	V	N	A	L	U
M	S	L	U	J	B	Ă	D	U	G
H	L	O	F	N	M	C	L	M	A
P	E	P	R	U	E	K	U	I	T
V	S	A	L	C	I	E	D	N	E
B	I	S	E	R	I	C	Ă	Ă	I
A	J	C	U	P	A	Ș	T	I	O
O	U	Ă	C	P	A	F	R	U	J
L	P	E	L	E	R	I	N	A	J
H	Î	N	V	I	E	R	E	L	X

ÎN ZIUA DE PAȘTI

de Elena Farago

Toți copiii azi se-mbracă,
Cu ce au ei mai frumos
Și părinților le cântă
Învierea lui Hristos.

Și la masă ciocnesc astăzi,
Tot copiii cei cuminți,
Oua roșii și peștițe
Cu iubiții lor părinți.

Toți copiii azi sunt darnici,
Căci ei știu că lui Hristos
Îi sunt dragi numai copiii
Cei cu sufletul milos.

Și copiii buni la suflet,
Azi cu bucurie dau
Cozonaci și ouă roșii
La copiii care n-au.

CE FAC CREȘTINII ÎN SĂPTĂMÂNA LUMINATĂ?

Bucuria Învierii Mântuitorului se revarsă asupra întregii săptămâni care urmează. Această perioadă se numește Săptămâna Luminată. În acest timp, după ce s-au spovedit, creștinii se împărtășesc, participă la fiecare slujbă de la biserică, îi ajută pe săraci, pe orfani, îi vizitează pe bătrâni și oferă în dar bucate specifice Paștelui.

Coș cu bucate de Paști

Chișiță pentru încondeierea ouălor

Bucate pregătite pentru sfințit

EXERCIȚII RECAPITULATIVE

1 Flori de Florii

Florentina își sărbătorește ziua numelui de Florii. La fel și alte fete care au nume de flori. Descoperă aceste nume, adăugând vocalele lipsă:

L _ cr _ m _ _ _ r _ ,

C _ m _ l _ _ ,

Cr _ n _ ,

R _ z _ ,

V _ _ l _ t _

Br _ nd _ ș _ ,

N _ rc _ s _ ,

M _ rg _ r _ t _ ,

V _ _ r _ c _ ,

D _ m _ tr _ ț _ .

2 Ghicitori

Găsește răspunsul la următoarele ghicitori, ajutându-te și de imaginile alăturate:

E sfințită de Florii
Și adusă de copii,
La icoane se așază,
Casa binecuvântează.

Este dulce și gustoasă,
În zi de Paști stă pe masă.
Toți cu poftă o servim,
Dar și altora oferim.

Într-un coșuleț gătit
Mama mea a pregătit
Vin, pască și oușoare
Pentru marea sărbătoare...

3 Lumina faptelor bune (activitate cu clasa)

De Înviere, creștinii care merg la Ierusalim nu aprind doar o singură lumânare, ci mănunchiuri de 33 de lumânări mai subțiri. Numărul acesta amintește de anii petrecuți pe Pământ de Mântuitorul Hristos.

Imaginează-ți că fiecare faptă bună este ca o lumânare care îți luminează viața. Împreună cu ceilalți colegi de clasă, alcătuiește o listă de fapte bune pe care puteți să le faceți, ca mici școlari.

- Câte fapte bune ați adunat în mănunchiul vostru de „lumânări”?
- Câte fapte bune din lista alcătuită ai făcut deja?
- Ce fapte bune ai mai putea face în perioada următoare?

Adaugă această listă în portofoliul tău. O poți completa, în decursul anului, cu alte idei.

4 Pregătiri de sărbători

Copiază pe caiet textul de mai jos, completând spațiile libere cu acele cuvinte potrivite care denumesc imaginile din dreapta:

Dimineață am adunat din grădină _____. Vreau să o bucur pe _____. Astăzi va sta mai mult la bucătărie. Se apropie sărbătoarea de Paști și de aceea va face _____ și _____. Atunci când va vopsi _____ o voi ajuta și eu, pentru că mă pricep. La noapte, vom pune ceea ce a gătit în _____ și vom lua câte o _____ pentru a merge la slujba de Înviere.

*Creștinii
postesc, se
spovedesc
și se
împărtășesc.*

*Pâinea
sfințită la
Înviere se
numește
„Paști”.*

*Pentru a le
feri de
dăunători,
furtună și
grindină.*

*De Paști,
creștinii
sărbătoresc
Învierea
Domnului.*

*La
Rusalii.*

4 Dialogul sărbătorilor (activitate în perechi)

Găsiți răspunsurile corecte la întrebările de mai jos, în coloana de enunțuri din stânga lor. Apoi, citiți în perechi: întrebarea și răspunsul corespunzător.

*Ce
sărbătoresc
creștinii
de Paști?*

*Când se
sfințesc
ramurile
de tei?*

*De ce se
sfințesc
holdele de
Rusalii?*

*Cum se
pregătesc
creștinii pentru
întâmpinarea
acestei
sărbători?*

*Cum se
numește
pâinea
sfințită la
slujba de
Înviere?*

6 Dacă ai fost la biserică, la slujba de Înviere, povestește ce ai făcut acolo. Răspunde cu DA la enunțul care ți se potrivește ție.

- m-am închinat la icoane;
- am aprins lumânări;
- am ascultat slujba în liniște;
- am dus cu grijă lumânarea aprinsă până acasă;
- i-am salutat pe toți cunoscuții cu „Hristos a înviat!”.

7] Care dintre copii s-a comportat greșit? De la cine ar trebui să i-a exemplul bun?

- Vărul meu aduce de Florii rămurele de salcie de la biserică și le așază lângă icoană.
- Prietenei mele îi place foarte mult să o ajute pe mama sa la vopsitul ouălor pentru Sfintele Paști.
- Colega mea de bancă a folosit salcia primită de Florii de la biserică pentru a-și face o coroniță.
- Fratele meu mai mic s-a jucat cu pisica și a răsturnat coșul pregătit pentru a merge la slujba de Înviere.
- Vecinul meu s-a jucat și a spart toate ouăle roșii pregătite de mama lui.
- Sora mea pregătește cozonacul, pasca și ouăle roșii. Le pune cu grijă în coșul cu care va merge la slujba de Înviere.

Asociază numele fiecărui copil care nu s-a comportat frumos cu numele aceluia copil de la care poate să ia exemplu.

Colega de bancă	Vărul
Fratele mai mic	Prietena
Vecinul	Sora

8] Zilele sfinte ale creștinilor

Privește icoanele alăturate și povestește oral care au fost cele mai importante evenimente din viața Mântuitorului, de la Florii și până la Sfintele Paști.

EVALUAREA CUNOȘTIINȚELOR

Pentru:

- **foarte bine** – 3 răspunsuri corecte;
- **bine** – 2 răspunsuri corecte;
- **suficient** – 1 răspuns corect.

Pentru:

- **foarte bine** – 4 răspunsuri corecte;
- **bine** – 2 răspunsuri corecte;
- **suficient** – 1 răspuns corect.

Pentru:

- **foarte bine** – 4 propoziții;
- **bine** – 3 propoziții;
- **suficient** – 2 propoziții.

- 1 Alege varianta corectă de răspuns pentru fiecare afirmație de mai jos:
 - A. De Rusalii sărbătorim:
 - a. Intrarea Domnului în Ierusalim;
 - b. Înălțarea Domnului la cer;
 - c. Pogorârea Sfântului Duh.
 - B. Între Înviere și Înălțare sunt:
 - a. 30 de zile;
 - b. 40 de zile;
 - c. 7 zile.
 - C. Pomenirea eroilor neamului se face:
 - a. De Înălțarea Domnului;
 - b. De Învierea Domnului;
 - c. De Nașterea Domnului.

Transcrie răspunsurile corecte pe caiet.

- 2 Alcătuieste patru propoziții dezvoltate, folosind perechile de cuvinte obținute prin asocierea corectă a termenilor din cele două coloane:

pască	Florii
Duhul Sfânt	Înviere
lumânări	ouă roșii
salcie	Pogorâre

- 3 Scrie un text cu 4 enunțuri în care să arăți cum se comportă copiii credincioși când se pregătesc pentru sărbători. Poți să folosești următoarele cuvinte și expresii: *hăinuțe curate, Sfânta Împărtășanie, cumiți, își ajută părinții.*

SĂ RESPECTĂM TRADIȚIILE DE SFINTELE SĂRBĂTORI!

– PROPUNERE DE PROIECT –

Cu ajutorul profesorului de religie, organizați realizarea unui proiect al clasei voastre.

1. De ce să realizăm acest proiect?

Prin proiect vom aduna informații despre tradițiile care se respectă în zona noastră cu ocazia celor două mari sărbători creștine: Nașterea și Învierea Domnului.

2. Cum vom prezenta informațiile adunate?

Fiecare elev va contribui la realizarea unui portofoliu al clasei cu rezultatul muncii sale: desen sau fotografii, informații grupate despre un anumit aspect etc.

3. Etapele realizării proiectului clasei

- a. Distribuirea de responsabilități fiecărui elev în parte, de către profesorul de religie.
- b. Adunarea informațiilor de către elevi prin: discuții cu părinții, bunicii sau alte persoane care cunosc tradițiile locale de sărbători.
- c. Organizarea unei vizite la un muzeu etnografic, dacă există această posibilitate.
- d. Vizitarea bisericii pentru a discuta cu preotul despre felul cum ne pregătim de sărbători din punct de vedere religios.
- e. Selectarea unor fotografii semnificative din colecțiile familiilor sau de la activitățile organizate cu clasa în apropierea sărbătorilor.

4. Finalizarea proiectului

Elementele adunate de către elevi sunt organizate într-un dosar (portofoliu), în funcție de conținutul lor. Acesta va fi prezentat părinților atunci când vin la școală și va fi pus la dispoziția elevilor din școală, la bibliotecă.

RECAPITULARE FINALĂ

1. OMUL ESTE FIUL IUBITOR AL LUI DUMNEZEU

- 1 Amintește-ți ce ai învățat despre felul cum oamenii credincioși arată că Îl iubesc pe Dumnezeu. Pentru fiecare modalitate de exprimare a iubirii, dă exemple de fapte bune corespunzătoare, scriindu-le pe caiet.

Îl port în suflet și în gând

• rostesc rugăciuni

•

•

Îi mulțumesc și Îl laud

•

•

•

Îi ofer daruri

•

•

•

Împlinesc voia Lui,
ajutându-mi semenii

•

•

•

- 2 Pentru fiecare dintre imaginile de mai jos, scrie pe caiet câte un scurt enunț despre felul în care oamenii își exprimă iubirea față de Dumnezeu.

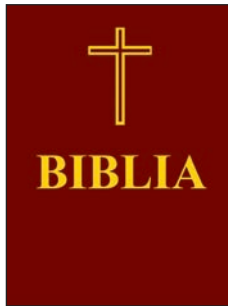

II. DUMNEZEU ESTE TATĂL NOSTRU IUBITOR

3 Privește imaginile de mai jos și identifică diferitele moduri în care Dumnezeu își arată iubirea față de oameni.

Este Tatăl nostru pentru că _____ lumea și oamenii.

Prin *Biblie*, numită și _____, ne ajută să îl cunoaștem.

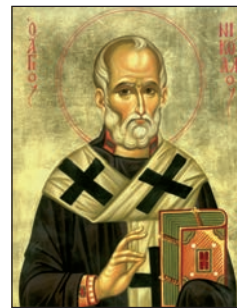
L-a trimis în lume pe _____ pentru că ne iubește.

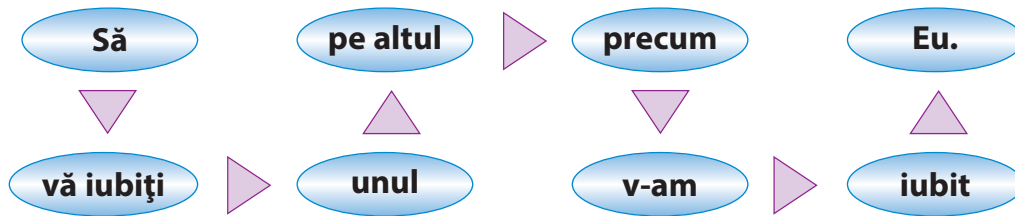
Mântuitorul a făcut pentru oameni multe _____.

_____ și _____ sunt prietenii lui Dumnezeu și se roagă pentru oameni.

4 Citește cuvintele de mai jos în ordinea indicată de săgeți și vei descoperi cea mai importantă învățătură a Mântuitorului. Copiază pe caiet acest enunț.

III. OAMENII ÎȘI ARATĂ IUBIREA UNII FAȚĂ DE ALȚII

- 5 Completează, oral, spațiile libere din enunțurile scrise sub fiecare icoană. Spune ce învățătură se desprinde din fiecare eveniment reprezentat. Dă exemple de fapte prin care tu și prietenii tăi împliniți aceste învățături.

Mântuitorul le-a oferit oamenilor ___ și învățături.

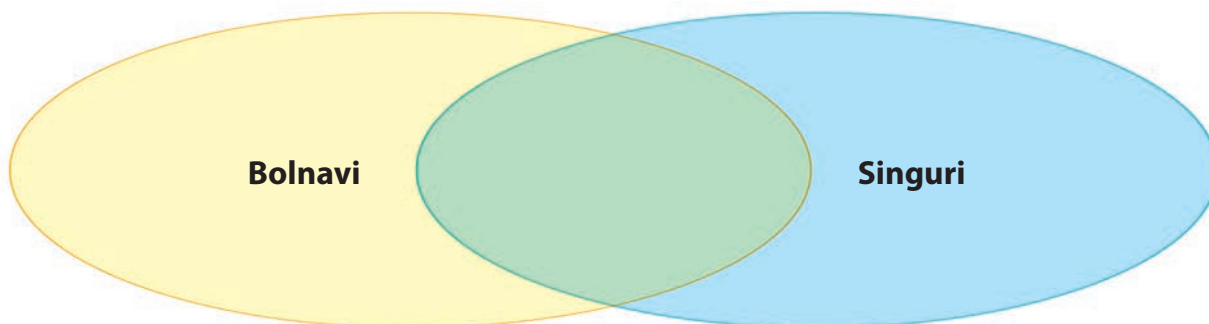

Samarineanul l-a ajutat pe cel rănit pentru că i-a fost ___.

Tatăl l-a ___ pe fiul risipitor, de bucurie că s-a întors acasă.

- 6 Copiază pe o foaie ilustrația de mai jos. Amintește-ți exemple de fapte bune prin care pot fi ajutați oamenii bolnavi, pe care să le scrii în stânga. În dreapta, scrie fapte prin care pot fi ajutați cei singuri. La mijloc, unde ovalurile se suprapun, scrie acele fapte care se potrivesc în ambele situații.

IV. MARILE SĂRBĂTORI CREȘTINE

7] Privește icoanele de mai jos. Spune ce reprezintă fiecare și povestește, pe scurt, cum se pregătesc creștinii pentru aceste sărbători.

8] Transcrie pe caiet cuvintele de mai jos, organizându-le ca în tabelul următor:

Crăciunul	Anul Nou	Floriile	Sfintele Paști	Rusaliile
<i>colindă</i>				

pască

brad

ouă roșii

beteală

salcie

tei

globuri

colindă

cozonac

stea

nuc

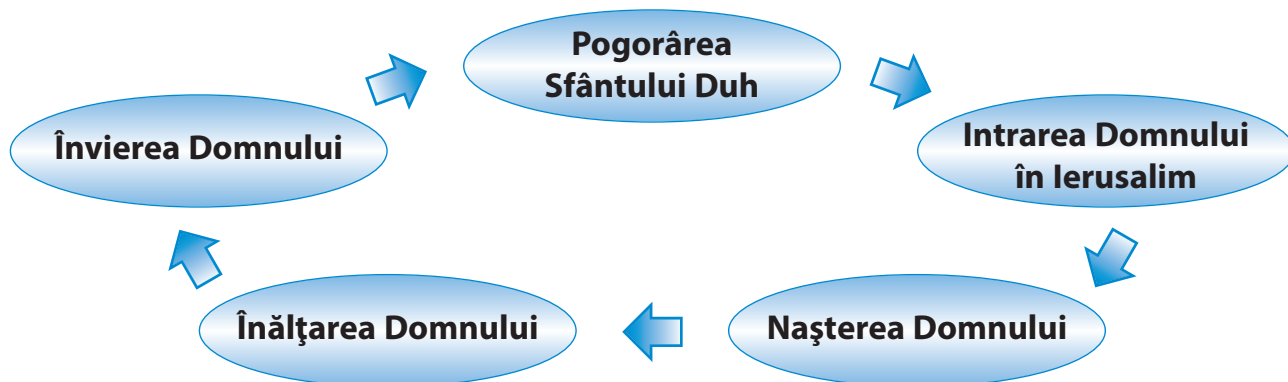
Înviere

pelerinaj

plugușor

sorcovă

9 Sărbătorile de mai jos nu au fost scrise în ordinea corectă. Transcrie-le pe caiet, după cum știi că se desfășoară în timp.

10 Privește și descrie imaginile de mai jos. Numește sărbătoarea de care este legată fiecare tradiție reprezentată și descrie, oral, aceste tradiții.

SUGESTII DE LECTURĂ INDIVIDUALĂ

- *** *Antologie de poezie religioasă românească pentru copii*, Editura Basilica, București, 2014.
- *** *Carte de rugăciuni pentru copii*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2012.
- *** *Cele mai frumoase 153 de istorisiri minunate adunate de la Sfinții Părinți*, Editura Sophia, București, 2008.
- *** *Cele mai frumoase cântece și poezii pentru copii. Antologie tematică, pentru lectură și memorizare, la clasele I-IV*, Editura Porțile Orientului, Iași, 1999.
- *** *Poezii cu iz de filocalii*, Ediție îngrijită la Mănăstirea Diaconești, Editura Bonifaciu, Bacău, 2011.
- ZOE KANAVA, *Biblia pentru copii*, Editura Evanghelistos, București, 2008.
- LEON MAGDAN, *Povestiri cu sfinți pentru copii cumiți*, Editura Mateiaș, București, 2006.
- DANION VASILE, CODRIN VASILE, RODICA VIERU, *Palatul poveștilor – pentru copiii mari și mici*, Editura Areopag, 2011.
- ILEANA VASILESCU, *Viețile sfinților – povestiri pentru copii (2 volume)*, Editura Sophia, București, 2005.

LISTĂ ORIENTATIVĂ DE ELEMENTE CARE POT FACE PARTE DIN PORTOFOLIUL ELEVULUI

Volumul I:

- pagina 14, aplicația 1 (*Ciorchinele iubirii*);
- pagina 22, aplicația 2 (*Micul poet*);
- pagina 26, aplicația 2 (*Cel mai frumos dar*);
- pagina 40 Rugăciunea *Nădejdea mea este Tatăl*.

Volumul al II-lea:

- pagina 3, Rugăciunea *Născătoare de Dumnezeu, Fecioară*;
- pagina 32, aplicația 2 (*Felicitare de Crăciun*);
- pagina 46, aplicația 3 (desen *Natura în sărbătoare*);
- pagina 53, aplicația 3 (*Lumina faptelor bune*).

CUPRINS

Rugăciuni	3
---------------------	---

DOMENIUL III

VIAȚA CREȘTINULUI ÎMPREUNĂ CU SEMENII

<i>Oamenii își arată iubirea unii față de alții</i>	5
Oferirea de sfaturi și învățături	6
Recunoștința față de cei care ne fac bine	10
Iertarea celor care ne fac rău	14
Ajutorul dat celor bolnavi	18
Ajutorul dat celor singuri	22
Exerciții recapitulative	26
Evaluarea cunoștințelor	28

DOMENIUL IV

MARILE SĂRBĂTORI CREȘTINE

<i>Tradiții religioase și populare</i>	29
Tradiții religioase de Crăciun	30
Tradiții populare de Crăciun și de Anul Nou	34
Exerciții recapitulative	38
Evaluarea cunoștințelor	42
Colinde	43
Tradiții religioase de Florii, Paști și Rusalii	44
Tradiții populare de Paști	48
Exerciții recapitulative	52
Evaluarea cunoștințelor	56
Propunere de proiect	57
Recapitulare finală	58
Sugestii de lectură individuală	63
Listă orientativă pentru portofoliul elevului	63

PACHETUL EDUCAȚIONAL este compus din:

- ✓ **Manual (carte + CD)**
- ✓ **Caietul elevului**
- ✓ **Ghidul profesorului**

Partener
tipografie:

